

Zespół Szkoły Podstawowej
i Gimnazjum w Śremie
63-100 Śrem, ul. Szkolna 4
tel./fax.:612830866
e-mail:

PROGRAM PROFILAKTYKI
Zespołu Szkoły Podstawowej i Gimnazjum
w Śremie

Uchwalony przez Radę Rodziców

(Uchwała nr 2/2014/15 Rady Rodziców Zespołu Szkoły Podstawowej
i Gimnazjum w Śremie z dnia września 2014 r.)

Spis treści:

1. Wstęp.
2. Podstawa prawna.
3. Opis środowiska.
4. Cele programu.
5. Dodatkowe informacje dotyczące programu.
6. Treści i zadania.
7. Ewaluacja.

Wstęp

Szkoła jest ważnym miejscem w życiu młodego człowieka. Spędza tutaj jedną trzecią swojego czasu. Stosunki interpersonalne w niej panujące mają nieograniczony wpływ na jego życie. Zadaniem szkoły jest promowanie wśród uczniów zdrowego stylu życia, wolnego od destrukcyjnego wpływu środków odurzających oraz gwarantującego odpowiednią proporcję pomiędzy nauką i czasem wolnym. Środki odurzające stanowią jedno z podstawowych zagrożeń w życiu młodego pokolenia. Dotyczy to zarówno narkotyków jak i posiadającego o wiele większe przyzwolenie społeczne alkoholu. Na poziomie szkół podstawowej i gimnazjalnej poważne zagrożenie stanowi palenie tytoniu.

Motywami nakłaniającymi dzieci i młodzież do przejawiania zachowań ryzykownych są:

- ciekawość;
- przekora;
- manifestowanie niezależności;
- fascynacja;
- moda;
- presja grupy;
- chęć zaimponowania.

Mówiąc o czasie wolnym mamy na myśli proporcjonalne korzystanie z różnych form jego spędzania – ruch, lektura, komputer, telewizor itp. Ostatnio w literaturze dotyczącej uzależnień coraz więcej pisze się o uzależnieniu dzieci i młodych ludzi od rzeczywistości wirtualnej –

komputer oraz gry symulacyjne. Niezależnie od tego możemy zaobserwować, coraz większą ilość czasu spędzaną przez uczniów przy komputerach, które stały się bardziej popularne od telewizora. W tym aspekcie niezwykle ważnym wydaje się zaproponowanie im innych form spędzania wolnego czasu. Aby było to możliwe koniecznym wydaje się modyfikacja procesu wychowania oraz działania wieloaspektowe, nakierowane na profilaktykę.

Rola szkoły w działaniach profilaktycznych wydaje się nie do przecenienia. Uważamy, że w działaniach profilaktycznych powinno nastąpić stopniowe odejście od informacji (pogadanki na temat narkotyków, szkodliwości palenia, szkodliwości zbyt długiego spędzania czasu przed komputerem) na rzecz zaproponowania konkretnych zajęć, które byłyby atrakcyjne i możliwe do zaakceptowania przez młodego człowieka. Mamy nadzieję, że przedstawiony program profilaktyki przynajmniej w części będzie takim rozwiązaniem.

Podstawa prawna

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art. 72).
2. Konwencja o Prawach Dziecka (art. 3, art. 19, art. 33).
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
4. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz.U. z 2003 r. Nr 26, poz. 226).
5. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego.
6. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 24 kwietnia 1997r.
7. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.

Opis środowiska

1. Zasoby szkoły

- budynek przy ul. Szkolnej mieszczący sale dydaktyczne
- budynek przy ul. Stary Rynek, w którym mieszczą się sale sportowe
- boisko wykorzystywane w czasie przerw międzylekcyjnych oraz boisko sportowe
- nauczyciele
- wychowawcy
- pedagog
- psycholog
- logopeda
- oligofrenopedagog
- rada rodziców
- samorząd uczniowski
- znajomość środowiska lokalnego
- współpraca z instytucjami wspierającymi pracę szkoły: Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, Poradnia Leczenia Uzależnień i Współzależnień, Ośrodek Opieki Społecznej, Sąd Rodzinny, kuratorzy sądowi, Policja, Straż Miejska.
- biblioteka – literatura specjalistyczna
- komputery (Internet)
- ksero
- sklepik

2. Potrzeby szkoły:

- finansowe
- pomoce dydaktyczne
- wyposażenie sal do prowadzenia zajęć
- koła zainteresowań
- doszkąlanie nauczycieli i wychowawców

Cele programu

Cel główny

Promowanie zdrowego stylu życia.

Cele strategiczne

- ✓ *Promocja zdrowia, wszelkich poczynań prozdrowotnych i bezpieczeństwa dla całej społeczności lokalnej.*
- ✓ *Zapobieganie i ograniczenie wszelkich dysfunkcji zachowań u uczniów.*
- ✓ *Stwarzanie w szkole przyjaznego klimatu dla każdego ucznia.*
- ✓ *Integrowanie działań i poczynań profilaktycznych szkoły i środowiska rodzinnego.*
- ✓ *Nauka asertywności.*

Cele szczegółowe

- ✓ *Wyrównywanie szans edukacyjnych.*
- ✓ *Kształtowanie umiejętności życiowych uczniów.*
- ✓ *Rozwój kompetencji osobowych w zakresie wychowania i profilaktyki.*
- ✓ *Rozbudzanie zainteresowania własnym rozwojem i zdrowiem.*
- ✓ *Uświadomienie znaczenia zachowań ryzykownych (umożliwienie uczniom wycofania się z zachowań ryzykownych).*
- ✓ *Kształtowanie umiejętności przeciwstawiania się negatywnym wpływom grup nieformalnych.*
- ✓ *Uświadomienie zagrożeń wypływających z rzeczywistości wirtualnej.*
- ✓ *Zdrowy tryb życia – propozycja działań w czasie pozalekcyjnym.*
- ✓ *Uświadamianie konsekwencji stosowania agresji psychicznej i fizycznej.*

Dodatkowe informacje związane z programem

1. *Termin realizacji – program realizowany w naszym gimnazjum od września 2014 do końca czerwca 2015 r.*

2. *Schematy i warianty zajęć.*

A/ Informacje – połączenie informacji o uzależnieniach z zajęciami poświęconymi problemom emocjonalnym i relacjom interpersonalnym.

B/ Decyzje – zajęcia przygotowujące młodych ludzi do podejmowania racjonalnych decyzji dotyczących picia alkoholu, narkotyzowania się i palenia papierosów, obejmujące następujące zagadnienia:

- ✓ informacje i pojęcia związane z uzależnieniami,
- ✓ postawy wobec alkoholu, narkotyków i stereotypy związane z ich zażywaniem,
- ✓ jak się wyleczyć?
- ✓ mechanizm nacisku grupowego – jak mówić „nie”?
- ✓ problemy dzieci osób uzależnionych – jak im można pomóc?

C/ Życie wśród ludzi – szeroki program, którego celem jest poprawa emocjonalnego i społecznego funkcjonowania dzieci, co w rezultacie ma zwiększyć ich odporność na uzależnienia.

Przedmiotem zajęć będą zagadnienia dotyczące umiejętności radzenia sobie w życiu:

- ✓ emocje, co ludzie przeżywają jak to okazują?
- ✓ w czym ludzie są do siebie podobni a w czym różni?
- ✓ „ja” w grupie,
- ✓ przyjaźń, sympatia i miłość,

- ✓ relacje: chłopcy – dziewczęta,
- ✓ konflikty i ich rozwiązywanie,
- ✓ dzieci, młodzież i dorośli – wzajemne kontakty,
- ✓ co wybrać, jak podejmuje się decyzje?
- ✓ jak radzić sobie z kłopotami, jak pomagać sobie i innym?
- ✓ problemy szkolne,
- ✓ namawianie i odmawianie,
- ✓ jak spędzać czas wolny?
- ✓ co to znaczy zdrowe życie?

3. *Metody pracy.*

- ✓ wywiad,
- ✓ odgrywanie scenek,
- ✓ opowiadania,
- ✓ praca w małych grupach,
- ✓ wykład,
- ✓ burza mózgów,
- ✓ dyskusja na forum klasy,
- ✓ debaty za i przeciw,
- ✓ wypracowania,
- ✓ formy aktywności ruchowej.

5. Strategie profilaktyczne.

W trakcie realizacji zadań i poczynań profilaktycznych nauczyciel, wychowawca ma możliwość skorzystania z dowolnej strategii działania w zależności od tego jakie treści chce przekazywać dzieciom i w zależności od tego w jaki sposób zamierza to czynić:

- strategia informacyjna

Celem działań jest dostarczenie informacji na temat skutków zachowań ryzykownych czy nieakceptowanych społecznie. Poprzez przekazywane informacje prowadzący umożliwia podopiecznym dokonywanie racjonalnych wyborów. Przekazywane informacje powinny być rzetelne, podawane rzeczowo, w sposób dostosowany do możliwości rozwojowych uczniów i ich wiedzy. Prowadzący nie powinien przekazywaną informacją straszyć, czy zbyt „zaciekawiać”.

Aby programy informacyjne miały znaczenie zapobiegawcze osoba przekazująca informację musi być wiarygodna, musi wzbudzać zaufanie uczniów.

Strategia informacyjna jest realizowana poprzez: mini wykład, filmy, rozmowy tematyczne, dyskusje, plansze, ulotki, prospekty, itp..

- strategia edukacyjna

Poprzez stosowanie tej strategii prowadzący rozwija u podopiecznych umiejętności psychologiczne i społeczne, w tym umiejętności budowania kontaktów z innymi ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się presji grupy.

Strategia edukacyjna kładzie nacisk na umiejętność dokonywania racjonalnych wyborów, obronę własnego zdania, rozwijanie akceptacji. Poprzez przekazywanie treści za pośrednictwem strategii edukacji wytwarza się u podopiecznego pozytywne cechy osobowości. Kreuje się osobę posiadającą własne zdanie, preferującą zdrowy tryb życia, akceptującą swoją tożsamość i umiejącą pomagać innym. Strategie edukacyjne są realizowane poprzez bloki ćwiczeń i gier psychoedukacyjnych, gier interakcyjnych oraz poprzez zajęcia warsztatowe i treningi umiejętności.

- strategia alternatyw

Jej celem jest pomoc w zaspokajaniu potrzeby sukcesu, satysfakcji, przynależności, poprzez działalność pozytywną będącą alternatywą dla zachowań ryzykownych (palenia papierosów, picia, odurzania się, agresji). Poprzez stosowanie tej strategii prowadzący rozwija, kształtuje zainteresowania podopiecznego, proponuje mu alternatywne i zarazem zdrowe sposoby spędzania wolnego czasu. Atrakcyjne działania alternatywne stwarzają okazję do wycofania się z zachowań ryzykownych.

Pokazują młodemu człowiekowi, że można osiągnąć cele osobiste różnymi drogami i, że nie muszą być to drogi niebezpieczne, ryzykowne.

Tę strategię zaleca się stosować w przypadku pracy z uczniami przejawiającymi zachowania dysfunkcjonalne, którzy mają małe szanse na zaspokojenie potrzeby sukcesu czy docenienia w warunkach klasy szkolnej i w czasie nauki.

Zajęcia profilaktyczne realizowane w ramach strategii alternatyw pozwalają też na uzyskanie cennych, dodatkowych informacji o uczniach oraz wskazówek do dalszej pracy profilaktycznej.

- strategia interwencyjna

Celem strategii jest pomoc indywidualnym uczniom w zidentyfikowaniu i rozwiązaniu konkretnej sytuacji kryzysowej. Dodam, że tę strategię stosuje się w przypadku profilaktyki drugo i trzeciorzędowej czyli grup podwyższonego i wysokiego ryzyka. Strategia ta wymaga od nauczyciela profesjonalnej wiedzy, odpowiednich predyspozycji osobowościowych oraz pozyskania i włączenia do współpracy rodziców. W ramach tej formy działania, konieczne jest skorzystanie z pomocy specjalistów.

- strategia zmiany przepisów

Dotyczy ona sytuacji, gdy uczniowie podejmują określone zachowania dysfunkcyjne, a w szczególności, gdy zaczynają eksperymentować z ryzykownymi zachowaniami. Strategia ma na celu pomóc indywidualnym uczniom w rozwiązaniu konkretnej sytuacji i wycofanie się z podjętych zachowań dysfunkcyjnych.

Strategie zmian przepisów są realizowane poprzez wprowadzone regulaminy, procedury oraz indywidualne konkrety, dostarczające informacje na temat konsekwencji oraz możliwości dalszej pomocy..

Treści i zadania

I ZAGADNIENIE – *PRZECIWDZIAŁANIE NIEPOWODZENIOM SZKOLNYM*

1. Rozpoznanie:

- Zebranie informacji o uczniach z przedszkola lub ze szkoły podstawowej.
- Zebranie informacji przez wychowawcę klasowego.
- Analiza dokumentacji przez pedagoga szkolnego.

Odpowiedzialni: dyrekcja, wychowawcy klas, pedagog szkolny, psycholog szkolny, logopeda, oligofrenopedagog.

Termin realizacji: pierwsze półrocze klasy pierwszej.

2. Organizacja pomocy:

- Współpraca z rodzicami w celu ustalenia kierunku działań.
- Zorganizowanie pomocy koleżeńskiej w obszarze klasowym.
- Uruchomienie zajęć wyrównawczych i (lub) terapeutycznych.
- Kierowanie na badanie do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Odpowiedzialni: dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny.

Termin realizacji: drugie półrocze klasy pierwszej.

3. Budowanie silnej osobowości ucznia:

Zajęcia warsztatowe w obszarach:

- Kształtowanie pozytywnego myślenia i wiary w siebie.
- Poznawanie siebie.
- Rozbudzanie zainteresowań uczniów.

- Poznawanie technik radzenia sobie ze stresem. Postępowanie w sytuacjach trudnych.
- Komunikacja interpersonalna.
- Asertywność jako umiejętność świadomego odmawiania.

Odpowiedzialni: wychowawcy klas pierwszych, pedagog szkolny.

Termin realizacji: cały rok w ramach zajęć dodatkowych oraz podczas lekcji wychowawczych.

II ZAGADNIENIE – UMIEJĘTNOŚCI ŻYCIOWE UCZNIÓW

1. Poszerzanie wiedzy o sobie:

- Rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez uczestnictwo w kółkach zainteresowań.
- Budowanie pozytywnego wizerunku samego siebie.
- Budowanie wsparcia i empatii w grupie.
- Wsparcie i empatia w odniesieniu do grup nieformalnych.
- Poznawanie mechanizmów dojrzewania fizycznego i psychicznego.

Odpowiedzialni: nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotowcy, nauczyciele biologii, wychowawcy, nauczyciele realizujący przedmiot „Wychowanie do życia w rodzinie”.

Termin realizacji: cały rok.

2. Rozwijanie postaw odpowiedzialnych:

a) W formie zajęć warsztatowych:

- Kształtowanie postawy asertywnej jako cechy charakteru.

- Kształtowanie postaw asertywnych w stosunku do negatywnego wpływu grup nieformalnych (umiejętność oceny zjawisk pozytywnych i negatywnych).
- Sposoby postępowania w sytuacjach konfliktowych.
- Przeciwdziałanie agresji.

b) Poprzez bezpośrednie działania:

- Ponoszenie odpowiedzialności za społeczność, w której uczeń funkcjonuje poprzez aktywne działanie we władzach uczniowskich.
- Rozwijanie postaw obywatelskich i patriotycznych.(Znajomość regulaminów i ich egzekwowanie.)
- Wspieranie postaw tolerancyjnych.

Odpowiedzialni: nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele przedmiotowcy, n-le WOS, historii, wychowawcy, opiekun SU, pedagog, psycholog.

III ZAGADNIENIE – WYCHOWANIE ZDROWOTNE

1. Nabycie przez uczniów zdolności samodzielnego dokonania wyboru zachowań właściwych dla zdrowia własnego i innych ludzi.

- Ukazanie uczniom wartości zdrowia jako potencjału, którym dysponują.
- Zapoznanie uczniów ze sposobami zachowywania, wzmacniania i poprawiania zdrowia.
- Promowanie zdrowego stylu życia..

- Przedstawianie zagrożeń dla zdrowia człowieka i możliwości ich minimalizowania lub eliminowania.
- Rozwijanie zdolności samokontroli i pielęgnacji zdrowia oraz wspieranie innych ludzi w tych zachowaniach.
- Wyrabianie postawy odpowiedzialności za swoje zdrowie wraz z umiejętnością przewidywania skutków własnych zachowań dla zdrowia swego i innych ludzi.

Odpowiedzialni: nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele wychowania fizycznego, biologii, techniki, wychowawcy, higienistka szkolna, nauczyciele realizujący przedmiot „wychowanie do życia w rodzinie”..

Termin realizacji: cały rok.

2. Promocja zdrowia w szkole.

a) W formie aktywności ruchowej:

- Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych.
- Wyrabianie umiejętności organizowania czasu wolnego w sposób czynny.
- Kształtowanie silnej osobowości poprzez sport.
- Organizowanie różnego rodzaju zajęć sportowych z naciskiem na formy aktywności ruchowej odpowiedniej dla rodzinnego uprawiania sportu

b) Poprzez bezpośrednie działania:

- Zajęcia sportowo-rekreacyjne.
- Zajęcia turystyczno-krajoznawcze.
- Zajęcia kulturalno-rozrywkowe.

Odpowiedzialni: wychowawcy, nauczyciele wychowania fizycznego, opiekunowie SU.

3. Zdrowie a rzeczywistość wirtualna.

- Wpływ mediów na życie i zachowanie ludzi.
- Zrozumienie zagrożeń wynikających z przekazów medialnych.
- Zagrożenia dla psychicznego i moralnego rozwoju człowieka, płynące z mediów.
- Uzależnienia medialne.

Odpowiedzialni: wychowawcy, nauczyciele informatyki.

IV ZAGADNIENIE – WSPÓŁDZIAŁANIE Z RODZICAMI

1. Budowanie dobrej współpracy z rodzicami celem pozyskiwania ich jako sojuszników poczynań wychowawczych.
2. Uświadomienie rodzicom jak ważne są wszelkie ich działania, które chronią dziecko przed różnymi zagrożeniami.

V ZAGADNIENIE – WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI

1. Systematyczna współpraca z instytucjami, które wspierają pracę szkoły:
  - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
  - Komenda Powiatowa Policji
  - Sąd – Wydział d/s Rodzinnych i dla Nieletnich
  - Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- Przychodnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Straż Miejska.

VI ZAGADNIENIE – ZADANIA WSZYSTKICH PRACOWNIKÓW SZKOŁY I RODZICÓW UCZNIÓW

1. Zadania dyrektora we wdrażaniu oddziaływań profilaktycznych

w szkole:

- stwarza warunki do realizacji poczynań profilaktycznych w szkole
- inspiruje nauczycieli do podejmowania się realizacji zadań profilaktycznych
- dba o ciągłe doskonalenie kadry oraz mobilizuje i aktywizuje pracowników administracji i personel obsługi do podnoszenia umiejętności w zakresie pracy z uczniami
- ustala sposób komunikowania się szkoły z rodzicami, zwłaszcza w zakresie ich oczekiwań wobec szkoły oraz co do sposobu przekazywania informacji o uczniach.

2. Zadania wychowawcy we wdrażaniu oddziaływań profilaktycznych:

- planuje i realizuje poczynania wychowawcze w swojej klasie w oparciu o wcześniej przeprowadzoną diagnozę
- inspiruje sytuacje, które wspierają rozwój ucznia
- podejmuje szereg działań, które ograniczają czynniki zagrażające prawidłowemu rozwojowi ucznia

- podejmuje systemowe i spójne oddziaływania profilaktyczno – wychowawcze zarówno w odniesieniu do swoich uczniów, jak i rodziców
- doskonalą warsztat pracy poprzez systematyczne samokształcenie.

3. Zadania pedagoga i psychologa we wdrażaniu poczynań profilaktycznych w szkole:

- całościowo nadzoruje plan i działania profilaktyczno - wychowawcze szkoły
- służy radą i pomocą wychowawcom klas w rozwiązywaniu problemów wychowawczych
- współpracuje z rodzicami
- diagnozuje problemy wychowawcze szkoły, koordynuje i monitoruje przebieg realizacji planu profilaktyki – wychowawczego szkoły
- wspiera wychowawców i nauczycieli w realizacji zadań profilaktyczno – wychowawczych szkoły
- uczestniczy w wewnątrzszkolnym doskonaleniu (rady pedagogiczne, przedmiotowe zespoły samokształceniowe)
- podejmuje i prowadzi przedsięwzięcie o charakterze szkoleniowym dla różnych grup odbiorców (uczniowie, nauczyciele, rodzice)
- pracuje indywidualnie i grupowo z uczniami i rodzicami
- dokonuje ewaluacji z przebiegu realizacji planu wychowawczego szkoły.

4. Zadania wszystkich pracowników szkoły we wdrażaniu poczynań profilaktycznych w szkole:

- podejmuje działania wychowawcze na terenie szkoły, w każdej nadarzającej się sytuacji
- podejmuje działania, które ograniczają czynniki zagrażające prawidłowemu rozwojowi ucznia
- wspiera nauczycieli wychowawców w realizacji zadań profilaktyczno – wychowawczych
- doskonali warsztat pracy poprzez systematyczne samokształcenie

5. Zadania rodziców wynikające ze współdziałania ze szkołą w obszarze profilaktyki:

- udział w strukturach szkoły; Rada Szkoły, Rada Rodziców
- realizacja różnych form współpracy indywidualnej wynikających z bieżących potrzeb szkoły
- współuczestniczenie w dokonywaniu ewaluacji pracy profilaktyczno – wychowawczej i opiekuńczej szkoły poprzez wyrażanie opinii o szkole

VII ZAGADNIENIE- *WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO*

I. Realizatorzy:

1. Wychowawcy klas;
2. Nauczyciele poszczególnych przedmiotów;
3. Pedagog- doradca zawodowy, pedagog, psycholog.

II. Cele:

1. Wsparcie uczniów w planowaniu ścieżki edukacyjno- zawodowej;
2. Przygotowanie młodzieży do podejmowania trafnych decy-

- zji życiowych i zawodowych;
- 3. Kształtowanie postaw młodzieży;
- 4. Wsparcie rodziców i nauczycieli w ich działaniach doradczych na rzecz młodych ludzi.

III. Zadania:

- 1. Określenie priorytetów przez radę pedagogiczną;
- 2. Systematyczne rozpoznawanie potrzeb młodzieży, rodziców i nauczycieli;
- 3. Aktualizacja bazy informacyjnej;
- 4. Inspirowanie uczniów do samodzielnego poszukiwania informacji;

IV. Formy działania:

- 1. Zajęcia z doradztwa zawodowego, wychowawcze, informatyki;
- 2. Zajęcia warsztatowe pozalekcyjne;
- 3. Indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym;
- 4. Wykorzystanie pracowni komputerowej i biblioteki do przeprowadzania zajęć tematycznych;
- 5. Wyjścia klasowe np. na targi edukacyjne, do szkół ponadgimnazjalnych, do zakładów pracy (w ramach „Dnia przedsiębiorczości”);
- 6. Organizowanie na terenie szkoły spotkań zawodoznawczych.

V. Sens funkcjonowania:

- 1. Wysokie bezrobocie wśród absolwentów;
- 2. Konieczność mobilności zawodowej;
- 3. Nowe realia rynku edukacyjnego;
- 4. Nowe realia rynku pracy.

FORMY DZIAŁANIA

1. Formy adresowane do uczniów:

- diagnoza zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole,
- zajęcia warsztatowe służące uświadomieniu uczniów

- o konieczności planowania rozwoju i kariery zawodowej,
- zajęcia warsztatowe służące samopoznaniu i określeniu predyspozycji wyznaczających rozwój i karierę zawodową,
- zajęcia warsztatowe doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania,
- zajęcia warsztatowe uczące umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych (życiorys zawodowy, CV, list motywacyjny),
- zajęcia warsztatowe służące rozwijaniu i doskonaleniu umiejętności autoprezentacji podczas rozmowy kwalifikacyjnej z potencjalnymi pracodawcami,
- zajęcia warsztatowe służące promowaniu samozatrudnienia,
- zajęcia warsztatowe służące zapoznaniu z obowiązującym prawem pracy prawem administracyjno- gospodarczym,
- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno- zawodowej (o zawodach, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o ofercie rekrutacyjnej lokalnych szkół ponadgimnazjalnych),
- tworzenie multimedialnych centrów informacji z dostępem do Internetu,
- spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy (promowanie dobrych wzorców),
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów (zgodnie ze specyfiką kierunków kształcenia w danej szkole),
- spotkania z przedstawicielami lokalnych firm i stowarzyszeń pracodawców praktyki zawodowe, oczekiwania pracodawców, możliwości zatrudnienia),
- organizowanie dni uczniowskiej przedsiębiorczości (okazja do prezentacji zainteresowań, umiejętności, twórczej postawy uczniów),
- organizowanie uczniowskich giełd pracy i targów edukacyjnych,
- organizowanie dni otwartych szkoły (promocja oferty edukacyjnej placówki),
- przygotowanie wspólnie z nauczycielami informatora o ofercie edukacyjnej placówki,
- propagowanie idei wolontariatu,
- tworzenie możliwości indywidualnej rozmowy z doradcą zawodowym na terenie szkoły.

2. Formy adresowane do nauczycieli:

- szkolenia z zakresu doradztwa zawodowego i planowania kariery zawodowej w szkolnictwie,
- warsztaty służące doskonaleniu umiejętności doradczych,
- tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą,
- śledzenie losów edukacyjnych i zawodowych absolwentów,
- przygotowanie wspólnie z uczniami informatora o ofercie edukacyjnej swojej szkoły,
- organizowanie dni otwartych (promocja oferty edukacyjnej swojej szkoły)
- stworzenie wspólnie z uczniami serwisu internetowego poświęconego zagadnieniom planowania kariery i pracy zawodowej.

3. Formy adresowane do rodziców:

- umożliwienie indywidualnej rozmowy z doradcą zawodowym na terenie szkoły,
- spotkania z przedstawicielami różnych profesji,
- spotkania z przedstawicielami lokalnych firm i stowarzyszeń, pracodawców (praktyki zawodowe, oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia),
- dni otwarte szkoły,
- udostępnianie informacji edukacyjno- zawodowej (o zawodach, możliwościach kształcenia i zatrudnienia, planach rekrutacyjnych lokalnych),
- tworzenie bazy danych o lokalnych firmach,
- organizowanie dni uczniowskiej przedsiębiorczości.

4. Formy adresowane do środowiska lokalnego i samorządu:

- szkolenia z zakresu doradztwa zawodowego i planowania kariery zawodowej w szkolnictwie,
- tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą,
- śledzenie losów edukacyjnych i zawodowych absolwentów,
- stworzenie dla uczniów serwisu internetowego poświęconego zagadnieniom planowania kariery i pracy zawodowej.

PROCEDURY I ALGORYTMY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

Procedury postępowania

I. Procedura postępowania dotycząca niespełnienia obowiązku szkolnego

Przez niespełnienie obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki należy rozumieć nieusprawiedliwioną nieobecność w okresie jednego miesiąca na co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych.

1. Wychowawcy klas zobowiązani są do systematycznej kontroli obecności ucznia.
2. Po stwierdzeniu faktu 5- dniowej nieobecności ucznia, wychowawca zobowiązany jest do ustalenia powodu nieobecności i w przypadku nieuzasadnionej absencji poinformowania pedagoga szkolnego;
3. Wychowawca lub pedagog szkolny powinien nawiązać kontakt z rodzicami i poinformować o konsekwencjach prawnych wynikających z dalszej nieuzasadnionej nieobecności dziecka w szkole;
4. W przypadku gdy uczeń nie spełnia obowiązku szkolnego, szkoła podejmuje postępowanie egzekucyjne w trybie administracyjnym.

II. Procedura postępowania dotycząca zwalniania uczniów na zawody, konkursy i inne imprezy.

1. Nauczyciel organizujący wyjście sporządza w 2 egzemplarzach imienną listę uczestników, uwzględniając na niej cel wyjścia, czas wyjścia i powrotu.
2. Przedstawia sporządzoną listę uczestników dyrekcji szkoły i pozostawia w sekretariacie szkoły;

3. Organizator imprezy zapoznaje z listą wychowawcę klasy danego ucznia, który podpisem potwierdza zwolnienie ucznia z lekcji, odnotowując ten fakt w dzienniku lekcyjnym symbolem- zw.(zwolniony);
4. W przypadku wyjść zbiorowych uczniowie, którzy nie uczestniczą w imprezie z różnych przyczyn, a są tego dnia w szkole, pozostają pod opieką nauczyciela wyznaczonego przez dyrektora szkoły.

III. Procedura postępowania dotycząca samowolnego opuszczania sali lekcyjnej w czasie zajęć lub szkoły przez ucznia.

1. W przypadku, gdy uczeń samowolnie opuszcza salę lekcyjną lub szkołę, nauczyciel prowadzący zajęcia po zakończeniu lekcji zawiadamia rodziców ucznia oraz informuje o zdarzeniu wychowawcę klasy, a w razie jego nieobecności pedagoga lub psychologa szkolnego;
2. Jeżeli sytuacja się powtarza i uczeń notorycznie, samowolnie podczas zajęć, opuszcza salę lekcyjną lub szkołę, wychowawca klasy wzywa do szkoły rodziców ucznia i przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem w ich obecności. Zobowiązuje ucznia do zaniechania samowolnego opuszczania zajęć, rodziców do kontrolowania frekwencji dziecka. Ustala z rodzicami strategię postępowania. Sporządza notatkę ze spotkania w tzw. zeszytce uwag.

IV. Procedura postępowania nauczyciela, gdy uczeń jest ofiarą przemocy w szkole.

1. Nauczyciel słownie i stanowczo reaguje na zachowanie przemocowe ucznia, doprowadza do przerwania incydentu, rozdziela i odizolowuje sprawcę i ofiarę;
2. Zgłasza przypadek do wychowawcy, pedagoga, dyrektora oraz odnotowuje informację o zdarzeniu w dzienniku lekcyjnym lub tzw. zeszytce

uwag

3. Nauczyciel, wychowawca klasy lub pedagog szkolny rozmawia ze sprawcą i ofiarą zajścia- w formie konfrontacji z osobami bezpośrednio uczestniczącymi w zdarzeniu i wspólnie dochodzą do rozwiązania konfliktu, lub prowadzi rozmowy oddzielnie z ofiarą i sprawcą w celu uniknięcia konfrontacji ze sobą ucznia- ofiary i ucznia- sprawcy, aby chronić ucznia poszkodowanego;

4. Nauczyciel, wychowawca klasy lub pedagog szkolny informuje rodziców pokrzywdzonego dziecka o zdarzeniu, poucza ich o możliwości złożenia zawiadomienia w odpowiedniej jednostce policji;

5. Jeśli doszło do drastycznego naruszenia godności ucznia lub zachodzi podejrzenie popełnienia czynu karalnego, pedagog szkolny lub dyrektor informuje o tym Policję lub Sąd Rodzinny;

V. Procedura postępowania nauczyciela, gdy uczeń jest sprawcą przemocy w szkole.

1. Nauczyciel stanowczo reaguje na agresywne zachowanie, doprowadza do jego przerwania, rozdziela i odizolowuje sprawcę i ofiarę. W uzasadnionych sytuacjach spisuje zeznania dzieci- świadków, które mogą być pomocne w przekazaniu rodzicom sprawozdania o udziale ich dziecka w krzywdzeniu kolegów.

2. Jeżeli zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstwa nauczyciel informuje pedagoga lub dyrektora w celu powiadomienia policji.

VI. Procedura postępowania w sytuacji kiedy nauczyciel jest ofiarą przemocy (znieważenie nauczyciela, upokorzenie).

1. Nauczyciel, który jest ofiarą przemocy ze strony uczniów, nie powinien ukrywać tego faktu. Powinien natomiast ujawnić zdarzenie, zanim

wróci na lekcję do tej samej klasy;

2. Pokrzywdzony nauczyciel rozmawia z innymi nauczycielami, pedagogiem, dyrekcją o zaistniałym zdarzeniu związanym z agresją uczniów;

3. Dyrektor szkoły razem z nauczycielem rozmawia z każdym sprawcą przemocy. Każdy uczeń ponosi indywidualną odpowiedzialność za swoje czyny;

4. Dyrektor wzywa rodziców uczniów i informuje ich o zdarzeniu;

5. Sprawcy zostają ukarani zgodnie z obowiązującymi w szkole regulacjami;

6. Jeśli została naruszona godność nauczyciela i zachodzi podejrzenie, że zostało złamane prawo, nauczyciel powiadamia policję.

VII. Procedura postępowania nauczyciela, gdy uczeń uniemożliwia prowadzenie lekcji.

1. Nauczyciel reaguje słownie i stanowczo, informuje ucznia o łamaniu przez niego regulaminu szkoły oraz o wynikających stąd konsekwencjach;

2. Po zakończeniu lekcji nauczyciel informuje wychowawcę klasy, a w przypadku jego nieobecności pedagoga lub dyrektora o zaistniałej sytuacji;

3. Nauczyciel telefonicznie wzywa rodziców i rozmawia nt. trudności ucznia oraz ewentualnej możliwości pomocy, a także konsekwencjach wynikających z regulaminu szkoły;

4. Odnotowuje informację o zaistniałej sytuacji w tzw. zeszycie uwag;

5. Obserwuje zachowanie ucznia;

VIII. Procedura postępowania nauczyciela w sytuacji innych zachowań uczniów, które zagrażają bezpieczeństwu ich samych lub innych

osób (autoagresja, mówienie o samobójstwie, wyrażanie gróźb pod adresem kolegów i nauczycieli, kontakt z pornografią, posiadanie niebezpiecznych narzędzi, środków pirotechnicznych, itp.)

1. W przypadku stwierdzenia niepokojących lub niezrozumiałych zachowań ucznia, zagrażających jego bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych osób, nauczyciel niezwłocznie powiadamia wychowawcę klasy;
2. Wychowawca informuje pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły, sporządza notatkę dotyczącą zdarzenia. W razie potrzeby zapewnia bezpieczeństwo uczniowi do czasu przekazania go rodzicom;
3. Wychowawca wzywa rodziców do szkoły lub w razie konieczności natychmiast kontaktuje się z nimi osobiście. Wspólnie z pedagogiem przeprowadza rozmowę z rodzicami, która powinna zakończyć się ustaleniem dalszego postępowania z uczniem;
4. Jeżeli zachodzi podejrzenie przestępstwa szkoła powiadamia policję, natomiast jeśli analiza sytuacji dziecka wskazuje na zaniedbanie lub jego demoralizację, szkoła przekazuje odpowiednią informację do Sądu Rodzinnego.

IX. Procedura postępowania w przypadku przyjścia do szkoły ucznia z urazami wskazującymi na przemoc fizyczną w domu.

1. Jeżeli nauczyciel zauważy lub uczeń zgłosi mu po przyjściu do szkoły urazy (złamania, stłuczenia, zasinienia, zranienia itp.) stwarzające podejrzenie, że powstały one w czasie pobytu ucznia w domu, postępuje w następujący sposób:
  - a) zapewnia uczniowi bezpieczne warunki, opiekę i wsparcie osoby dorosłej,
  - b) powiadamia wychowawcę klasy, pedagoga lub dyrektora szkoły,

- c) wspólnie z wychowawcą, pedagogiem lub dyrektorem wysłuchuje relacji ucznia,
- d) wspólnie z higienistką ocenia stan ucznia i ewentualnie udziela mu niezbędnej pomocy lub wzywa pomoc medyczną,
- e) powiadamia policję i w razie potrzeby uczestniczy w niezbędnych czynnościach,
- f) powiadamia rodziców ucznia.

2. Podobny tryb obowiązuje również w sytuacji, gdy uczeń zgłasza, iż doświadczył w domu innego rodzaju przemocy i odmawia powrotu do domu lub informuje nauczyciela, że rodzice są pod wpływem alkoholu i nie mogą wykonywać czynności opiekuńczych wobec ucznia.

3. Decyzję w sprawie dalszych działań podejmuje dyrektor szkoły.

X. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia faktu kradzieży lub niszczenia mienia przez ucznia.

1. W przypadku zgłoszenia kradzieży lub zniszczenia mienia sprawą zajmuje się nauczyciel, któremu kradzież lub zniszczenie zgłoszono;

2. Nauczyciel ustala okoliczności zdarzenia, powiadamia pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły oraz prowadzi we współpracy z pedagogiem postępowanie wyjaśniające z zachowaniem nietykalności osobistej ucznia;

3. Dyrektor szkoły lub wyznaczona przez niego osoba wzywa rodziców ucznia poszkodowanego, jak i podejrzanego o dokonanie kradzieży lub zniszczenia;

4. W czasie rozmowy rodzice zostają powiadomieni o podjętych przez szkołę działaniach mających na celu wyjaśnienie sprawy. Pedagog szkolny odnotowuje informację o zaistniałym incydencie w dzienniku

zajęć pedagoga;

5. W oparciu o Statut Szkoły dyrektor wspólnie z wychowawcą ustala sankcje wobec ucznia i przekazuje rodzicom informacje na temat wyciągniętych konsekwencji w stosunku do jego dziecka;

6. W przypadku, gdy wartość kradzieży lub zniszczenia przekracza kwotę zgodną z aktualnym stanem prawnym, sprawa obligatoryjnie jest zgłaszana policji.

XI. Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia wymagającego interwencji lekarza.

1. Po stwierdzeniu, że wypadek, któremu uległ uczeń, wymaga specjalistycznej pomocy, należy doprowadzić go do gabinetu higienistki szkolnej lub wezwać ją na miejsce zdarzenia;

2. W razie nieobecności higienistki szkolnej należy natychmiast wezwać pogotowie ratunkowe oraz powiadomić o zdarzeniu dyrektora szkoły lub jego zastępcę;

3. Do czasu przybycia higienistki lub pogotowia ratunkowego osoby przeszkolone w udzielaniu pomocy przedmedycznej podejmują natychmiast niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia;

4. Dyrektor szkoły lub jego zastępca powiadamia o wypadku rodziców ucznia;

5. Celem ustalenia okoliczności wypadku dyrektor szkoły powołuje komisję badającą przyczyny jego powstania. Z prac komisji spisywany jest protokół, który musi zawierać wnioski mające zapobiec powstaniu podobnych zdarzeń;

6. Wypadek jest wpisywany do rejestru, a wnioski komisji są omawiane na posiedzeniu rady pedagogicznej.

XII. Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub skutkiem śmiertelnym.

1. W sytuacji, gdy nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, należy natychmiast wezwać pogotowie ratunkowe, a do czasu jego przybycia osoby przeszkolone w udzielaniu pomocy przedmedycznej podejmują natychmiast niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.
2. Jeżeli w wyniku wypadku nastąpił zgon osoby poszkodowanej, nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne zabezpiecza miejsce zdarzenia i natychmiast wzywa na jego miejsce policję oraz dyrektora szkoły lub jego zastępcę;
3. Dyrektor szkoły lub jego zastępca informuje o zdarzeniu policję, rodziców (opiekunów prawnych), organ prowadzący oraz organ nadzoru pedagogicznego;
4. Do czasu przybycia policji teren wypadku pozostaje zabezpieczony tak, by było możliwe pełne ustalenie okoliczności i przyczyn zdarzenia;
5. Celem ustalenia okoliczności wypadku dyrektor szkoły powołuje komisję badającą przyczyny jego powstania. Z prac komisji spisywany jest protokół, który musi zawierać wnioski mające zapobiec powstaniu podobnych zdarzeń;
6. Wypadek jest wpisywany do rejestru, a wnioski komisji są omawiane na posiedzeniu rady pedagogicznej.

XIII. Procedura udzielania uczniom pierwszej pomocy przedlekarskiej.

1. Pierwszej pomocy przedlekarskiej udziela uczniom głównie wykwalifikowana higienistka szkolna;
2. Pod nieobecność higienistki pomocy uczniom udziela wychowawca

- klasy, nauczyciel prowadzący zajęcia lub inny pracownik szkoły;
3. Pierwsza pomoc przedlekarska w przypadku osób nie posiadających kwalifikacji medycznych ogranicza się do wykonania opatrunku, ułożenia dziecka w odpowiedniej pozycji, wykonania sztucznego oddychania oraz masażu serca, niedopuszczania do sytuacji zagrożenia życia;
  4. Podanie jakiegokolwiek doustnego środka farmakologicznego jest dopuszczalne tylko i wyłącznie po konsultacji z rodzicem (opiekunem prawnym) dziecka lub lekarzem;
  5. W sytuacji udzielania pomocy przez nauczyciela prowadzącego w tym samym czasie zajęcia dydaktyczno- wychowawczo- opiekuńcze z większą grupą uczniów jest on zobowiązany do ustalenia opiekuna dla pozostałych uczniów. Pozostawienie reszty uczniów bez opieki jest niedopuszczalne!
  - 6 W przypadku małej skuteczności udzielanej pomocy należy niezwłocznie poinformować dyrektora lub zastępcę dyrektora szkoły. Dyrektor lub upoważniona przez niego osoba natychmiast powiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia oraz, w razie konieczności, pogotowie ratunkowe.
  7. Po przybyciu do szkoły rodzice (opiekunowie prawni) lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za dziecko. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.

XIV. Strategia reagowania wobec sprawcy i ofiary cyberprzemocy:

Gdy sprawca i ofiara cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem naszej szkoły, wychowawca, pedagog lub psycholog podejmuje następujące działania:

1. Zabezpieczenie dowodów, ustalenie okoliczności zdarzenia, identyfi-

kacja ofiary, sprawcy i ewentualnych świadków;

2. Poinformowanie dyrektora szkoły, dokonanie analizy zdarzenia i zaplanowanie dalszego postępowania; w przypadku przestępstwa ściganego z urzędu powiadomienie policji i/lub sądu rodzinnego.

3. Rozmowa z uczniem- ofiarą przemocy

- celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zajścia: wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukiwanie rozwiązania sytuacji konfliktowej;

- udzielenie wsparcia emocjonalnego, obserwacja werbalnych i pozawerbalnych przejawów uczuć ofiary;

- udzielenie porady, jak uczeń- ofiara ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania;

4. Rozmowa z uczniem- sprawcą przemocy o jego zachowaniu:

- celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zajścia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej;

- sprawca powinien otrzymać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy;

- należy omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane;

- sprawca powinien zostać zobowiązany do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów;

- ważnym elementem rozmowy jest określenie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy;

5. Jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy:

- nie należy kontrolować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.

6. Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka:

- rodzice sprawcy powinni zostać poinformowani o przebiegu zdarzenia i zapoznani z materiałem dowodowym, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka;

- w miarę możliwości należy starać się pozyskać rodziców do współpracy i ustalić jej zasady:

- warto wspólnie z rodzicami opracować projekt kontraktu dla dziecka, określającego zobowiązania ucznia, rodziców i przedstawiciela szkoły oraz konsekwencje nieprzestrzegania przyjętych wymagań i terminy realizacji zdań zawartych w umowie.

7. Powiadomienie rodziców ofiary i omówienie z nimi sytuacji:

- rodzice sprawcy powinni zostać poinformowani o przebiegu zdarzenia i zapoznani z materiałem dowodowym;

- należy rodzicom przedstawić kroki, jakie zostały podjęte w celu wyjaśnienia zajścia oraz zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi, a także, jeśli to wskazane, zaproponować rodzicom i dziecku pomoc specjalisty (psychologa, pedagoga).

8. Objęcie ofiary i sprawcy opieką Psychologiczno- pedagogiczną.

- praca ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu konsekwencji swojego zachowania, w zmianie postawy i postępowania ucznia, w tym sposobu korzystania z nowych technologii:

- praca z ofiarą powinna zmierzać głównie ku wsparciu emocjonalnemu;
- pomoc psychologiczna może być udzielona ofierze i sprawcy na terenie szkoły;
- w uzasadnionym przypadku można w toku interwencji zaproponować uczniowi (za zgodą rodziców) skierowanie do specjalistycznej placówki;
- prowadzenie monitoringu bieżącej sytuacji dotyczącej zarówno ofiary jak i sprawcy cyberprzemocy.

Algorytmy postępowania

1. Algorytm postępowania pedagoga szkolnego w sytuacji ujawnienia ucznia zagrożonego demoralizacją

- poinformować o zaistniałym fakcie dyrekcję szkoły,
- wezwać do szkoły rodziców lub prawnych opiekunów ucznia i poinformować o problemach wynikających z zachowania ucznia,
- w obecności opiekunów i ucznia przeprowadzić rozmowę wychowawczą,
- w przypadku braku zainteresowania ze strony rodziców do współpracy ze szkołą, pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub Policję.

2. Algorytm postępowania dyrektora, pedagoga szkolnego w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu na terenie szkoły

- przyjąć do wiadomości informację o przestępstwie,
- zapewnić, w miarę potrzeby, niezbędną pomoc lekarską pokrzywdzonym,

- zatrzymać do czasu przybycia policji ofiarę przestępstwa i jego sprawcę(ów),
- odnotować personalia uczestników i ewentualnych świadków zdarzenia,
- powiadomić Policję,
- wykonać ewentualne czynności zalecone przez przyjmującego zgłoszenie policjanta.

3. Algorytm postępowania w przypadku ujawnienia na terenie szkoły ucznia będącego pod wpływem alkoholu.

- odizolować ucznia od klasy, pamiętając, aby nie zostawić go samego,
- wezwać higienistkę lub lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości i udzielenia pomocy medycznej,
- powiadomić rodziców i zobligować ich do odebrania dziecka ze szkoły,
- ustalić źródło pochodzenia alkoholu,
- ustalić świadków zdarzenia,
- powiadomić Policję w przypadku, gdy stan zdrowia, zachowanie nieletniego i zaistniała sytuacja dają powody do interwencji Policji,
- w porozumieniu z policjantem – specjalistą ds. nieletnich uzgodnić sposób załatwienia sprawy.

4. Algorytm postępowania w przypadku ujawnienia na terenie szkoły ucznia, którego zachowanie wskazuje na użycie środka odurzającego (narkotyki, „dopalacze”)

- odizolować ucznia od klasy, pamiętając, aby nie zostawić go samego,

- zapewnić w razie potrzeby pomoc lekarską,
- powiadomić rodziców i zobligować ich do niezwłocznego odebrania dziecka ze szkoły,
- zawiadomić Policję w przypadku niemożności kontaktu z rodzicami lub ze względu na zachowanie i stan zdrowia ucznia,
- z zachowaniem bezpieczeństwa zabezpieczyć ewentualne komponenty, narzędzia i miejsce zdarzenia,
- ustalić świadków zdarzenia,
- w porozumieniu z policjantem – specjalistą ds. nieletnich ustalić sposób załatwienia sprawy.

(Algorytmy opracowano na podstawie „Przewodnika po przepisach prawnych w sprawach nieletnich zagrożonych demoralizacją i przestępczością” - Program „Bezpieczna szkoła”

Ewaluacja

Ewaluacja programu następować będzie w dwóch etapach. Pierwszy etap – ewaluacja kształtująca – opierał się będzie przede wszystkim na ankietach przeprowadzonych wśród uczniów klas drugich . Wnioski z ankiet pozwolą na ewentualną modyfikację programu.

Drugi etap – ewaluacja sumująca – przeprowadzony zostanie po całym cyklu kształcenia. Do jego realizacji posłużą:

- ankieta sumująca przeprowadzona wśród rodziców i uczniów klas trzecich ,
- analiza dokumentów szkolnych,
- bezpośrednia rozmowa z uczniami i rodzicami, wywiady,
- obserwacja zachowań uczniów przez wychowawców klas.

Analiza wszystkich czynników stworzy podsumowanie efektów działań związanych z programem. Pozwoli na ocenę, które elementy zostały zrealizowane w wystarczającym stopniu, a które wymagają zastosowania zupełnie innych narzędzi. Będzie to również moment aby odpowiedzieć sobie na pytanie w jakim stopniu program profilaktyki spełnia swoje zadanie.